REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
... iana la M. Dukes Nachf., ... Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina a 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 250. Brașov, Miercuri 12 (25) Noemvrie 1908.

»Sunt prospecte«.

Cei mari trebue să poarte de grije ca cei mai mici și mai slabi să fie cât mai mulțumiți și mai liniștiți, dacă vreau să aibă pace și liniște. In tot cazul dacă vreau să fie scutiți de neplăceri li-se impune precauțiunea de a nu-i jidari și de a face tot ce numai se poate pentru a-i îmbuna și a-i câștiga pe partea lor. Precauțiunea aceasta conduce pentru moment politica ministrului nostru de externe baron Aehrenthal față cu statele mici din Orientul european, căci a zice numai „state balcanice" nu e corect, fiindcă știm prea bine că România s'a ferit în totdeauna de a figura, ceea-ce în adevăr nu este, ca stat balcanic.

Așadar grija de a regula raporturile comerciale politice cu statele dela sud-ostul monarhiei, de a căuta să evite nouă neînțelegeri și — natural — de a ocroti astfel în primul rând propriile interese economice austro-ungare, amenințate din multe părți în aceste vremuri de complicațiuni, a făcut pe br. Aerenthal să conchieme conziliul comun de miniștri Dumineca trecută la Viena. Conferența s'a ținut și, după raportul ce-l aduc foile, rezultatul ei a fost mulțumitor căci s'a constatat că *„sunt prospecte"* pentru pace și înțelegere, atât în cestiunea tratatului comercial cu Serbia, cât și în aceea a tratatului cu România, ba chiar și cu Muntenegru. Despre acesta din urmă și despre raporturile comerciale politice cu Bulgaria s'a vorbit numai în general, fără a se simți deocamdată necesitatea de a lua deciziuni concrete. S'a discutat și cestiunea boicotării mărfurilor austro-ungare în Turcia dar nu s'a luat nici o decisiune. Br. Aehrenthal s'a mărginit de-ocamdată de a lămuri pe membrii conferenței asupra stării lucrurilor pe baza informațiunilor ce le are și a instrucțiunilor ce le-a dat organelor sale subalterne din Turcia.

Dacă prin urmare vom resuma tot ce s'a lucrat la conferența comună ministerială din Viena, după raporturile și comunicatele publicate, vom găsi că în fond conferența s'a acupat în mod concret numai cu cestiunea tratatului de comerciu între Austro-Ungaria și Serbia și cu cestiunea cum să se poată aplana mai ușor și mai curând divergențele ce s'au ivit în decursul negocierilor pentru încheierea convenției comerciale cu România. Noi riscăm a afirma că de rândul acesta baronului Aehrenthal i-a fost mai mult de a face ceva pentru a urni iarăși negocierile de nou întrerupte cu România și de a dovedi, în cazul cel mai rău, că a avut și are bunăvoința de a face cu putință o înțelegere cu bine și în pace cu statul român vecin pe terenul comercial-politic, căci în toate celelalte privințe e lucru vechiu că suntem prietinii cei mai groși.

După ce delegația condusă de d-l Porumbaru s'a fost înțeles binișor asupra tuturor cestiunilor de importanță mai secundară cu representanții monarchiei noastre, s'a dat deodată de o mare dificultate la cestiunea despre importul în monarchia noastră a productelor agrare din România. Aici s'a înglodat carul. România cere înainte de toate să i-se acorde dreptul de a importa vite. Despre importul de carne a fost vorba numai în a doua linie și pentru cazul acesta delegația română a pretins ca să se conceadă țării de a importa o cantitate cel puțin de două ori așa de mare de carne ca cea conceasă în tratatul cu Serbia.

Față cu aceasta s'au dat răspunsuri evasive din partea Austro-Ungara pe cuvânt că încă nu e sigur ce se va alege cu tratatul sârbesc, căci dacă cumva importul de carne din Sârbia nu se va face, atunci s'ar putea concede o cantitate mai mare pentru importul României. Aceasta însă se va ști numai după anul nou, până când se vor pronunța parlamentele și se va clarifica atitudinea economică a Serbiei față cu monarhia. De aceea conferența ministerială de Duminecă a luat în vedere continuarea negocierilor cu România *„pentru anul viitor"* fără să se fixeze vr'un termin anumit.

Se va aștepta deci la Viena până când va putea fi fixat acel termin, deoarece pretenziunile agrarienilor din monarchie au încă un rol predominant și aceasta nu numai în Ungaria, ci și în Austria, unde e la putere partidul lui Lueger, care intrevenise odată personal în favorul unei înțelegeri cinstite cu România. Cei dela Viena pot să aștepte, dar e vorba dacă pot să aștepte tot atâta și cu aceeași răbdare și cei dela București. Br. Aehrenthal va vesti d-lui Sturdza că și-a făcut datoria și *„sunt prospecte"*. Dar oare acesta se va mai putea mulțămi cu atâta și pe când vom scrie 1909? Acestea sunt întrebări cari în timpul de față, când toate înclină spre celeritate, nu pot oferi nici cea mai mică garanție de stabilitate, nici măcar pe timpul de 6 săptămâni, care ne desparte de anul viitor.

Din dieta ungară. In ședința de eri a dietei s'a întrerupt pentru scurt timp desbaterea budgetară punându-se la ordinea zilei proiectul de lege privitor la *falsificarea vinului.* Dep. Török a vorbit pentru proiect iar dep. naționalist slovac Ivanca contra. *Ivanca* a imputat între altele guvernului că ministeriul se lasă condus la distribuirea vițelor de vie de considerațiuni de partid. Ministrul *Daranyi* respinge această imputare. Guvernul, ce-i drept, dorește să fie ajutorați numai cei cu *»sentimente patriotice«* (Voci de pe băncile naționalităților: *Cine sunt aceștia?* Daranyi: *Aceștia sunt cei cari caută fericirea lor în cadrele ideii de stat maghiar!*) După acest caracteristic incident proiectul se primește și se continuă desbaterea budgetului.

Propunerea de urgență de a-se introduce ședințe de 8 oare sau ședințe paralele nu s'a putut prezenta, de oarece au fost prea puțini deputați coaliționiști prezenți.

Din congregația comitatului Făgăraș Joi în 19 Nov. s'a ținut o adunare generală extraordinară a congregațiunei comitatenze din Făgăraș. Despre decursul acestei adunări »Țara Oltului« aduce următoarele amănunte:

Membrii noi în comisiunea administrativă a comitatului s'au ales cinci, între cari români: Iacob Macavei vicar for., Dr. Ioan Șenchea și Dr. Octavian Vasu. Plata medicilor cercuali, dela anul nou viitor încolo se va solvi din partea statului. In comisiunea permanentă s'au ales tot membrii cei vechi, iar în comisiunea verificatoare dintre români Dr. Teodor Popescu advocat și Dr. Titu Perția medic; apoi ca fiscal comitatens substitut s'a ales Dr. N. Șerban. Tot în aceasta adunare s'a pertractat din nou cestiunea clădirei liniei telefonice în tot comitatul. Lucrările se vor începe în primăvară și la spesele de clădire contribue și ministerul de comerciu cu o sumă conziderabilă. Propunerea comisiunii permanente în aceasta privință a fost, că toate comunele să se lege prin rețea telefonică. Membrul Dr. Șerban a făcut propunerea că toate comunele din comitat să fie legate în rețeaua telefonică. Membrul Dr. I. Turcu, a făcut propunerea ca lucrările de clădire ale liniei telefonice să se înceapă și îndeplinească mai întâi în partea comitatului din pretura Branului, fiind că aceasta parte e mai departe de gremiul comitatenz și totodată n'are nici cale ferată. Comitele suprem a promis că va lua în conziderare aceste propuneri.

Corpurile legiuitoare române sunt convocate pe 15 Noemvrie v. c. în sesiunea ordinară la București.

Francia și România. Zilele aceste precum am amintit noul ministru plenipotențiar al României în Paris, d-l *Alex. Em. Lahovari* a prezentat scrisorile sale de acreditare președintelui republicei franceze. Cu ocazia aceasta s'au schimbat discursuri între d-l Lahovari și d-l Falliéres. Ministrul român a accentuat că relațiile între cele două țări au fost întotdeauna impregnate de cea mai confiedtă amiciție și că dânsul se va strădui a menținea și a fortifica această fericită tradițiune răspunzând astfel dorinței Regelui, a suveranului său, și a întregei națiuni române. Președintele republicei răspunzând a zis: »Sentimentele ce animează pe M. S. Regele, Guvernul regal și poporul român față cu Franța, mă mișcă viu. Binevoiți a asigura pe Rege de reciprocitatea sentimentelor noastre pentru persoana sa și poporul său. Vă mulțumesc de amabilele cuvinte ce le-ați pronunțat și puteți conta că pentru împlinirea misiunii Voastre Vă este câștigat întreg concursul presidentului și al guvernului republicei.

Discursul ministrului de interne britanic, *Sir Edw. Grey*, ținut în 20 Noemvrie la Scarborough este interpretat de către pressa germană și austriacă ca un semn de întoarcere spre o politică mai conciliantă a Angliei. Sir Edw. Grey a zis, că acordul franco-german asupra incidentului dela Casablanca a întărit sentimentul de încredere și de stimă între cele două state și a adaus: »Nu e nici o barieră între Marea Britanie și celelalte state, fiindcă noi nu avem nici o aspirațiune teritorială ce ne-ar putea pune în conflict cu vre-o putere străină; cu toate astea Anglia trebue să-și mențină forța sa navală fără de a amenința pe nimeni«. Vorbind de discuțiunea din parlamentul german în afacerea interviewului publicat de »Daily Telegraph«, ministrul de externe englez a relevat, că nici un cuvânt nu s'a pronunțat de nici un partid în acest parlament care să denote vre-un sentiment, de ostilitate al națiunei germane contra Engliterei.

Discursul dep. C. Brediceanu

ținut Joi în 19 l. c. în dieta ungară.

După vorbitorul general al clubului naționalist *Dr. Vaida*, care a vorbit cu multă conștiință despre drepturile poporului și'n contra ideilor pătimașe oligarchice, a luat cuvântul în ședința dela 19 l. c. dep. *Brediceanu*, care cu umoru-i sănătos și cu forța lui de a argumenta *ad hominem*, desvoaltă multă putere pentru acțiunea de *captatio benevolentiae*, care însă în acest parlament plin de maniaci politici, nu poate prinde.

Dăm aici, după notele stenografice, vorbirea inimoasă a celui din urmă, improvizată mai ales pentru a respinge atacurile contelui Batthyany:

Brediceanu: Onorată Cameră! In orice stat aceea este cea mai corectă politică de guvernare, care corespunde intereselor și simțămintelor poporului. *Intr'un stat compus din popoare diferite trebue să se caute punctele de întâlnire ale acestor interese și simțeminte, să se împreune și astfel să se creeze îndestulire și bunăînțelegere.*

Budgetul ce-l avem înaintea noastră este foarte dureros. Povara, ce el o impune țării, e foarte mare, pe când socotelile guvernului despre venitele anului trecut ne arată, că au rămas restanțe mari. Directorii de finanțe urgitează în toate județele folosirea de mijloace extraordinare la execvarea dărilor, *ceeace ne dovedește că greutățile ce apasă poporul, sunt insuportabile.* In punctul acesta se întâlnește Maghiarul, Neamțul, Românul, Sârbul fără deosebire. Tot un astfel de punct de întâlnire mai e și cătănia. Asupra acestuia încă ne tânguim cu toții.

După părerea mea politica economică și financiară a guvernului maghiar nu corespunde nici puterii poporului, nici sentimentelor lui. Poporul pretutindenea, dar mai ales în Ungaria, cere moșie. Printr'asta el nu cere decât să i-se dea putință de a trăi. *O voce*: Panem et circenses!

Circenses rămân pe sama acelora, cari nu-s doritori de pământ, ci au mii de jugăre... Tot omul este îndreptățit de a-și asigura cu puterile ce i-le-a dat Dumnezeu și firea, o viață de suferit. Bucuros îmi ridic glasul și în interesul poporului maghiar, care dorește pământ, căci a-și dori să se știe atât aici, cât și colea afară — ceeace dealtcum să încep a ști economii maghiari doritori de pământ — că noi naționaliștii nici aici, nici în afară nu reprezentăm interese deosebite, dupăcum ne-a imputat contele Andrassy, ci dorim ca bunurile țării și toate bunătățile instituțiilor filantropice să se reverse asupra tuturora.

In privința colonizărilor, ar trebui să se aibă în vedere de pildă și stările din județul Bichișului. Acolo ar fi aflat d-l conte Batthyany puncte de întâlnire, dacă ar fi asămănat pe țăranul din Bichiș cu țăranul român. In restriște și nenorocire se întâlnesc căile oamenilor. Politica noastră de colonizare nu se conduce de gândul de a ajuta poporului, care are lipsă de pământ, ci se conduce de idea maghiarizării Și totuși în aceasta țară nu există interese deosebite maghiare, aici există numai interesele tuturor cetățenilor acestei țări!

Poftiți de întrebați de sociologi. Intre aceștia au fost bărbați, cari au întrebat pe țăranul maghiar, ce crede în privința asta. Jászi Oszkar a umblat prin țară și a întrebat pe cutare țăran maghiar, că ce crede el despre Români? »Românii sunt deschiși la inimă, și oameni de treabă« a fost răspunsul. »Cum mi-ai putea-o d-ta dovedi asta?« »Foarte ușor, dacă spun o pildă. Mi s'a întâmplat într'un rând năcazul de mi-s'a rupt în pădure inima dela car. Românul a încărcat pe carul său povoara și a trecut prin satul său până în comuna mea, și când am voit să-i răsplătesc bunătatea asta, n'a primit nimica, zicând că și lui i-se poate întâmpla asta vreodată«.

Nu trebue să ne uităm, că de ce »buze« este cineva, că de buze groase, supţiri, maghiare sau de altfel, ci trebue să ne uităm la destoinicia omului, şi tot omul cinstit va fi bucuros, dacă îi poate ajuta de-aproapelui! Aceasta politică trebue s'o urmeze şi guvernul, căci să-l îngraşi pe unul şi pe celălalt să-l nimiceşti, asta-i politică greşită.

Preşedintele: Rog pe d-l orator să se mai întoarcă din când în când şi înspre preşedinte.

Brediceanu: Interesele colonizării nu pretind, ceea-ce face guvernul, ca sate ce există de veacuri, să se ruineze, prin aceea ca să se ducă colonişti în regiuni, ale căror referinţe economice nu le cunosc. In privinţa asta poporul, care preste tot este înzestrat cu simţ de dreptate şi de drept, îi lasă oricui dreptul şi putinţa de a trăi. Şi acesta este un punct de întâlnire.

Poporul maghiar, ca atare, niciodată n'a dorit, ca în şcolile elementare şi aceia, cari nu sunt Maghiari, să fie instruiţi în limba maghiară; asta n'a dorit'o nici-odată. Poftească să-mi arate cineva un astfel de exemplu, sau poftească să-mi arate cineva în privinţa dreptului electoral un singur exemplu, că fost'a vre-o adunare poporală, în care poporul maghiar să fi cerut să i-se dea drept plural şi nu vot egal. (Mişcare.) Privitor la dreptul de vot am auzit şi dela un simplu ţăran maghiar, că dacă am ajuns păn'acolo, că pentru a-şi croi majoritate trebue date câte 2—3 voturi, atunci stăm minunat, căci doar atunci trebue numai să sporim acest număr; acum se dau câte 2—3 voturi, când apoi vor fi de lipsă mai multe voturi pentru înjghebarea majorităţii, atunci se pot da şi câte zece voturi. Şi în asta suntem de-o credinţă cu poporul maghiar, şi acesta e un punct de întâlnire.

Onorată Cameră! Poporul maghiar nici-odată n'a cerut şi nici nu cere, — căci are simţ de drep' şi dreptate — ca conlocuitorii săi de altă limbă serviciul slujbaşilor publici să nu-l poată pretinde în limba proprie. Comuna maghiară îşi poartă protocolul în limba maghiară, dar nici odată poporul maghiar nu s'ar împotrivi, ca în comună curat românească, curat sârbească ori slovăcească să se ia protocolul în limba respectivei comune. Altfel doar nici n'are înţeles protocolul, care trebue să fie expresiunea voinţii ce se manifestează în comună; dacă nu este astfel, atunci — durere, se întâmplă foarte des, — că altceva se cuprinde în protocol, decum a hotărât corporaţiunea comunală. (Strigăte: Trebue să înveţe ungureşte!) Să înveţe poporul întreg pentru un singur funcţionar? (*Fabry* Karoly: Pentru că se află în Ungaria.)

Brediceanu: Cu astfel de simţ de dreptate nu se poate guverna; asta nu se poate pretinde şi Maghiarii nici n'o pretind.

Mi-am dat silinţa să înşir punctele de întâlnire ce există între simţămintele şi interesele poporului. Aceste puncte de întâlnire trebue să le căutăm, iar nu pe cele de diferenţă. După părerea mea pot spune cu conştiinţa liniştită, că aceste puncte de diferenţă se caută în mod meşteşugit. Pe când ar trebui doar să împiedecăm încărcarea marelui cuptor al şovinismului, în care fie-care patriot se simte îndreptăţit să arunce câte un bulgăr de cărbune. (Mişcare.) Focul acesta s'a stins de desupt, poporul nu mai dă nimic pe de astea; lui îi sunt grele povoarele, negalităţile din scara dărilor îl doare cu mult mai tare, decât să mai creadă în astfel de lucruri superficiale. Lustrul estern nu prinde obrazul poporului, ci pică jos, fiind-că e nefiresc. (Mişcare).

Dacă contele Batthyany în vorbirea sa de eri ar fi pornit din aceste puncte de întâlnire, atunci şi dânsul ar căuta aceste legături fireşti, precum şi eu mă silesc să le găsesc. Dânsul însă vrea să ne dele învăţături despre stările din România, sau să fim sinceri: *vrea să scuze acele nedreptăţi şi acea despoiare de drepturi, care se întâmplă la noi.* (Sgomot şi contraziceri. Strigăte: Unde? Ce fel de nedreptăţi?) Ungaria uite-se la referinţele şi împrejurările sale proprii şi întemeieze întocmiri, cari să represinte şi sprijinească interesele poporului; nu trebue să alergăm în alte ţări după dreptate. Am auzit de tot felul de societăţi, cari sunt înfiinţate pentru a lăţi dreptul în toate ţările culte, dar nu se găseşte în Europa întreagă nici un savant sau bărbat cinstit, care să ratifice despoiarea de drepturi pentru-că aşa se întâmplă şi în Rusia, şi aşa se întâmplă şi în România.

Dar toate acele puncte de atingere, puncte de întâlnire, pe cari le-am înşirat, sunt de aşa, încât în privinţa lor ar trebui să muncim împreună. Devizele cu diferenta de interese poporul maghiar nici-odată nu le-a urmat, pe acolea numai guvernul ungar şi curentul şovinist le-a creat şi se nizueşte să le întărească tot mai tare prin despoieri de drepturi.

Insă dacă privim budgetul, de unde vom vedea că ne vin cele mai multe îngreunări? De-acolo, că ţara are un corp prea mare de slujbaşi. Să privim acest corp în ori-care resort. Ce se întâmplă de exemplu în comitate? Acolo dintre oamenii comitatului, mai ales în comitatele naţionalităţilor, nici un slujbaş din sânul naţionalităţilor, sau abia dintr'o sută este vre-unul.

Horvath József: Dar solgăbirăii?

Brediceanu: La noi în Caraş-Severin numai un singur funcţionar român avem.

Horváth J.: Căci n'aveţi oameni cualificaţi.

Brediceanu: Vezi bine, cualificaţia asta Dumnezeu numai D-Voastră v'o dă! — De aici urmează apoi şi povara mare a penziunilor; penziunile încă sunt toate pe sama Maghiarilor: 99% din ele le capătă Maghiarii.

Contele Batthyány a zis eri că noi ochim în spre România, şi precum Majláth se provoacă la Farkas, astfel contele Batthyány se provoacă la interpelaţia contelui Bethlen. Aceste îi sunt argumentele? Dânsul simplaminte ne spune: iată teancul întreg de date. aceste sunt de-ajuns, ca să se considere un lucru de adeverit. La interpelaţia contelui Bethlen d-l ministru-preşed. încă n'a răspuns — ştie d-lui foarte bine de ce. Eu mă folosesc de ocazie ca la interpelaţia contelui Bethlen, să dau răspunsul privitor la persoana mea. In interpelaţie am fost atins personal, dar am voit s'aştept răspunsul d-lui ministru-preşed. şi numai dup'aceea să răspund.

In legătură cu interpelaţia sa contele Bethlen aminteşte un banchet, la care şi eu aşi fi participat, dar nu spune, unde a fost acel banchet. Eu n'am participat absolut la nici un astfel de banchet. Unde am luat şi eu cuvântul, la Ploieşti, acolo am fost ospătaţi mai multe mii de oameni, şi dupăce prezidiul nu era de faţă, m'au rugat să mulţumesc eu, ceeace am şi făcut. Aşa cred că nu se poate escepţiona, dacă cetăţeni ungari mulţumesc pentru ospătare. Asta se ţine de bunacuviinţă. A doua ocazie a fost când un membru al unei societăţi de excursionişti a murit în Bucureşti, şi eu am ţinut vorbirea de adio în numele escursioniştilor. Aceasta a fost un act de pietate. (Ce-ai vorbit? Sgomot.) Intrebaţi pe agenţii secreţi ce i-aţi fost trimis acolo.

(Va urma.)

Meetingul naţional din Ploieşti.

Duminecă a avut loc un mare meeting naţional în sala liceului vechiu din Ploieşti. In vederea meetingului numeroase drapele au fost arborate pe la case. Pentru orice eventualitate s'a concentrat poliţia şi armata, din care o companie din reg. 7 Prahova a fost postată la consulatul austriac.

Meetingul a fost presidat de d-l C. *Emilian*, care după ce mulţumeşte pentru onoarea ce i s'a făcut zice că meetingul acesta n'are caracterul politicei de partid.

D-l Gh. *Bărbulescu* arată soartea tristă a Românilor de sub coroana habsburgică, zice că Austria a fost tot-deauna falsă faţă de România şi aceasta falsitate s'a dat acum pe faţă.

D-l Nicu *Pârvulescu*, advocat, vorbeşte despre evenimentele recente petrecute peste Carpaţi şi în peninsula balcanică.

D-l Luca *Elefterescu*, spune că România trece azi prin împrejurări grele. Să ne dăm toţi mâna lăsând la o parte duşmăniile politice. Trece apoi la soartea Românilor de peste Carpaţi şi critică legea votului plural din Ungaria.

D-l Gh. *Becescu-Silvan* atacă Austria, care a privit totdeauna cu ochi răi România.

După ce mai vorbesc d-nii Radu *Smeoreanu*, Sc. *Orăscu* şi C. *Enescu*, se votează o moţiune şi o telegramă către d-na Aurel Vlad.

Despre socialism.

Societatea omenească este în evoluţie perpetuă. Această evoluţie este rezultatul văzut al tendinţelor liberale îndreptate spre distrugerea unei ordine sociale esistente susţinută de forţele conservatoare.

Istoria tuturor popoarelor şi a tuturor vremilor arată. că nu a esistat ordine socială. care să placă tuturora, că în fiecare comunitate socială-politică au fost şi neîndestuliţi. Aceşti neîndestuliţi adeseori revoluţionari, au distrus şi au clădit. Soartea multora dintr'ânşii a fost crudă, tot aşa ca mijloacele cu cari au luptat. Rezultatele sforţărilor lor i-au justificat şi e numai recunoştinţă cuvenită din parte-ne, dacă zicem, că au fost pionerii înaintării omeneşti.

Desvoltarea este o taină a naturii, în serviciul ei nu e nici o jertfă prea mare, nici un mijloc rău.

Am spus acestea fiindcă se referă şi la socialism. Cei cari nu au auzit cuvântul »socialism« decât în legătură cu demonstraţii de stradă 'şi vor fi făcând idei greşite. Socialismul nu e numai strigătul de răsboiu al proletarilor flămânzi şi nici nu e representat numai prin aceşti amărâţi.

Social se numeşte tot ce se referă la societatea omenească. *Socialiste* în înţeles mai larg sunt toate tendinţele îndreptate spre schimbarea ordinei esistente a societăţii omeneşti, iar în înţeles mai strict *socialismul* e mişcarea, care ţânteşte să ajungă o formă mai perfectă a societăţii omeneşti prin reorganizarea producţiunii, circulaţiunii, consumaţiunii şi a distribuţiunii bunurilor.

Vor zice unii: ce ne trebueşte nouă formă socială mai desăvârşită, îndestulească-se fieşte care cu ce are: în îndestulire e fericirea.

Au şi nu au dreptate.

Câţi oameni îndestuliţi şi fericiţi sunt într'adevăr! Cum ne apasă simţământul acesta: obrăznicia şi trândăvia celor tari, prostia şi mărginirea celor slabi, ori unde ne întoarcem ochii sărăcie de necrezut, strâmtoare, stricăciune, boale, beţie, linguşire şi minciună. Dară noi nu-i vedem şi nu-i auzim pe aceia cari sufer şi pare că tot ce e îngrozitor în viaţă se petrece în dosul culiselor. Cel fericit numai de aceea se simte bine, fiind-că cei nenorociţi 'şi supoartă povara în tăcere. *(Cehov)*.

Câţi oameni muncesc viaţa întreagă fără bucurii, fără nădejdi, fără răsplata cuvenită şi pier uitaţi şi părăsiţi. Eară alţii 'şi petrec zilele la lumină, în belşug şi plăceri, fără osteneală. Pe câţi oameni îi judecăm şi pedepsim pentru călcarea legilor fără ca să ne dăm seamă, că causa principală a greşelilor lor e neştiinţa şi lipsa educaţiei.

Sunt multe lucruri rău întocmite pe pământ. A cere dela cel sărac şi amărât să se îndestulească cu miseria lui tot aşa ca bogatul cu traiul îmbelşugat, înseamnă a-şi bate joc de năcazurile omeneşti. Nedreptatea aceasta a dat fiinţă socialismului nou şi vechiu, el este un fiu al suferinţii.

Din vremuri vechi s'au aflat oameni entuziaşti, cari au luptat pentru o ordine socială mai dreaptă, totuşi primele rezultate, socialisarea vieţii omeneşti faţă cu individualismul egoist al atâtor veacuri şi mii de ani numai de atunci datează de când cu isbutirea concepţiei materialiste a istoriei şi a vieţii s'a adâncit tot mai mult *ştiinţa economiei* şi pe urma acesteia şi *politica economică*.

Omul depinde dela natură. Natura 'l provede cu cele trebuincioase pentru traiu, cu mâncare şi beutură, haine şi locuinţă. Omul primitiv folosea darurile naturii aşa cum erau, spre acoperirea trebuinţelor sale, 'şi acomoda trebuinţele după mijloacele esistente. Omul pornit pe căile civilizaţiei a început să prelucre darurile naturii, făcându-le mai potrivite pentru deosebitele sale trebuinţe. Activitatea aceasta a omului, prin care face din darurile gratuite ale naturii *bunuri* preţioase

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Suferinţa.

Nuvelă de A. Cehov.*)

Liza Cudrinscaia, o femeie tânără şi cu mulţi curtezani, s'a îmbolnăvit într'o zi foarte tare. Din pricina asta, bărbatu-său nu s'a mai putut duce la slujbă, iar mamei sale i-s'a dat o telegramă în oraşul Tver.

Povestea boalei, Lniza o istorisea astfel: »M'am dus în Liznaia, la mătuşă-mea. După o săptămână, am plecat cu toţii la Varvara. Dumneavoastră îl cunoaşteţi pe bărbatul Varvarei: e un tiran; eu aş împuşca pe aşa bărbaţi! Cât am stat acolo, am dus'o într'o veselie. Intâi, pentrucă am luat parte la un spectacol. Am jucat »Scandalul într'o familie aristocrată«: să-l fi văzut pe Hristolev ce joc minunat!.. Intre acte, am băut limonada cu puţin coniac, care sămâna a şampanie. N'am simţit nimic. A doua zi, am făcut o plimbare, călări, împreună cu Adolf Ivanovici. Aerul era cam umed şi m'a tras. Imi pare că chiar atunci m'am îmbolnăvit. Peste vreo două zile, m'am întors acasă, ca să văd ce face bunul şi frumosul meu Vasea; voiam ca cu prilejul ăsta, să-mi iau şi rochia cea de mătase cu flori. Vasea nu era acasă. Intru în bucătărie să spun Proscoviei să pue samovarul; în bucătărie pe masă erau nişte ridichi, trufanda şi o bucată de morcov, aşa de frumos, par'că ar fi fost o jucărie... Ce-mi vine în cap: să gust şi eu o bucăţică de morcov! Numai puţin am gustat, şi închipuiţi-vă, deodată m'a luat cu tăieturi... Spasmuri, spasmuri, şi iar spasmuri. Ah! mor!... Vine Vasea dela slujbă, şi când mă vede, fireşte, s'apucă cu mânile de cap şi se îngălbeneşte. Aleargă după doctori; eu să mor şi nimic mai mult... Spasmele m'au luat pe la prânz; la 3 după amiază a venit doctorul...«

Iar pe la 6, Liza doarme dusă şi nu se deşteaptă decât pe la 2 din noapte. — Ceasornicul sună 2 ceasuri; o lampă de noapte trimite razele ei printr'un abajur albastru. Liza stă culcată în pat. Dantelele-i albe dela cămaşa de noapte se zugrăvesc de minune pe fondul roş al perinelor... Pe faţa ei albă şi pe umerii rotunji cade umbra abajurului. La picioarele Lizei stă Vasile Stepanovici, foarte fericit că nevastă-sa e acasă, dar şi speriat din pricina boalei.

— Cum te mai simţi, Lizuşca? întrebă el în şoapte, văzând că s'a trezit. Liza se ridică încet, cu faţa suferindă, înclinându-şi drăgălaşul cap într'o parte. Vasile Stepanovici, abia atingându-i cu degetul corpul, îi schimbă compresa. Liza tresare, râzând din cauza răcelei care-i gâdila plăcut pielea, apoi iar se culcă...

— Sărmane, tu nu dormi!, zice ea printr'un oftat....

— Se poate să dorm?

— Imi pare că boala mea e de nervi, Vasea. Sunt o femeie foarte nervoasă. Doctorul mi-a dat o reţetă pentru stomac; eu presimt că el nu mi-a cunoscut boala. Sunt nervii la mijloc, nu stomacul; pot jura că-s nervii. De un singur lucru mă tem, ca boala mea nu ia o altă întorsătură.

— Nu, Lizuşca, mâne o să fi sănătoasă.

— Nu cred! Mie mi-e tot una; chiar aş fi bucuroasă să mor! Mi-e milă însă de tine, sărmane! Ce-ai să faci tu, rămânând văduv?

Vasea avea foarte rar prilejul să se întâlnească cu nevastă-sa; acasă, din pricina asta, era chiar învăţat cu singurătatea; totuşi vorbele ei îl atingeau.

— Dumnezeu ştie ce vorbeşti, mamiţico! De ce gânduri aşa de negre?

— Ei, şi ce? Ai să suferi, ai să plângi, pe urmă ai să te deprinzi. Ba chiar ai să te şi însori.

Bărbatul s'apucă cu mânile de cap...

— Nu, nu, n'am să mai vorbesc, şopti Liza, căutând să-l liniştească. Tu însă tot trebue să fi gata pentru ori ce întâmplare....

»Dar dacă chiar aşi muri?«, se gândeşte ea, închizând ochii; şi începu să-şi desluşească tabloul propriei sale morţi: în jurul patului de moarte se îngrămădesc: mamă-sa, bărbatul, verişoarele, Varia cu bărbatul, rudele, curtezanii şi adoratorii talentului ei... Dânsa şopteşte ultimul adio, şi toţi plâng. In urmă, pe când e moartă, — interesantă, albă şi cu părul negru, — o îmbracă într'o rochie tandafirie care o prinde bine.

Miroase a tămâie şi pâlpâie luminările. Bărbatu-său nu se mai depărtează de lângă cosciug, iar curtezanii şi admiratorii talentului nu-şi mai ridică privirea: »Par' că-i vie!« Da, dânsa şi în raclă-i frumoasă! Tot oraşul vorbeşte de-o tânără pe care, fără de vreme, o înghite mormântul. In sfârşit, o aduc la biserică... Sicriul îl poartă: Ivan Petrovici, Adolf Ivanovici, Varin, bărbatul verişoarei, Nicolaie Simionovici, şi studentul acela cu ochi negri care a învăţat-o să bea limonadă cu coniac. Trist, că nu cântă şi muzica. După panahidă, îşi ia fiecare adio... Biserica răsună de plânsete. S'aduce capacul cu ciucuri auriţi şi... Lizuşca e despărţită pe veci de lumina zilei. — S'aude cum bate cuiele *toc... toc... toc....*

Liza tresare şi deschide ochii.

— Vasie, eşti aici?.. Vai ce gânduri negre am!... Doamne, ce nenorocită sunt că nu pot dormi! Fie-ţi milă de mine, Vasie, şi povesteşte-mi ceva...

— Ce să-ţi povestesc?

— Ceva de iubire, vorbeşte Liza încet... Sau spune-mi o anecdotă cu jidani.

(Va urma).

*) Din „Biblioteca Bomânească Encilopedică Socec Novele alese de Cehov Nr. 8". Preţul 30 b.

pentru acoperirea mai desăvârşită a *trebuinţelor* omeneşti, este *economică* şi se chiamă *producţiune.*

Economia cuprinde toate activităţile şi aranjamentele destinate pentru câştigarea, susţinerea şi folosirea neîntreruptă a bunurilor. La producţiune se cer dară: *munca* materială şi intelectuală a omului, *darurile naturii* şi unele bunuri, cari au fost detrase consumaţiunii şi păstrate cu scopul de a înlesni producţiunea şi cărora le zicem *capital.* Munca, natura şi capitalul sunt *factorii producţiunii.* Scopul producţiunii este asigurarea *consumaţiunii.* In urma *divizării muncii,* fiindcă nu e în stare fieştecare să producă toate bunurile ce îi trebuesc, este necesară *circulaţia bunurilor*: bunurile trec din mâna *producentului* în a *consumentului.* Toate bunurile sau valorile de bani, cari stau într'un interval anumit permanent la dispoziţia unei persoane economizătoare pentru îndestulirea trebuinţelor sale, fac *venitul* acesteia. Toate economiile singuratice dintr'un stat sunt în urma divizării muncii şi prin circulaţiune în legătură la olaltă şi constituesc un întreg organic: *economia naţională* a unui popor. Economia naţională de astăzi este resultatul unei desvoltări istorice de mai multe mii de ani şi ea însăşi nu e mai veche decât statul modern. (*Bücher*).

In evoluţia economică se pot deosebi trei epoce, din cari fiecare represintă un grad anumit al desvoltării:

a) Economia de casă: fieşte-care economie singuratică produce toate bunurile trebuincioase pentru consumaţiunea sa; nici nu există circulaţie. Aşa a fost la Greci, Romani, şi la popoarele germanice până la secolul X. d. Chr.

b) Economia de oraş. Există o circulaţie restrânsă. Meseriaşul aşezat la oraş produce pentru muşterii săi, cari cumpără dela el fără mijlocirea neguţătorului. Timpul breslelor. Starea aceasta durează dela secolul XI. până la secolul XV.

c) Economia naţională. Caracteristică e pentru aceasta producerea mărfurilor pentru piaţă, cari, fiind circulaţia foarte estinsă, trec prin mai multe mâni, până ajung în mâna consumentului. Producţiunea este centralizată în fabrici, aceste creaţiuni ale capitalului stăpânitor. In epoca aceasta, care ţine până în zilele noastre, se închiagă clasa a patra a *proletarilor* din muncitorii de fabrică daţi pradă egoismului *fabricanţilor capitalişti.* Neîndestulirea încolţită în inimile acestor amărâţi creşte mult şi ameninţă statul şi ordinea de drept. Socialismul, o nouă evanghelie a dreptăţii, cucereşte lumea. Economia naţională nu s'ar fi putut desvolta aşa cum este, dacă *statul modern* nu ar asigura *libertatea personală, libera încheiere a contractelor* şi *proprietatea privată.* De aceea atacurile îndreptate în contra ordinei economice ating şi ordinea de drept: socialismul nu e numai o luptă pentru o nouă ordine economică şi socială, ci şi o luptă pentru un nou drept: el vrea revoluţionarea întregei vieţi omeneşti.

(Va urma).

STIRILE ZILEI.

— 11 Noemvrie v.

Reprezentaţia teatrală A. Bârsescu. Deşi s'a intervenit din mai multe părţi la oficiul poliţienesc, ca să permită d-nei A. *Bârsescu* să joace împreună cu câţiva actori din România piesele anunţate, poliţia a refusat această cerere. Astfel d-na A. *Bârsescu* va debuta desearǎ singură în drama »*Medea*«, iar mâne, *Mercuri* seara, în dramele »*Phädra*« şi »*Sappho*« cu concursul câtorva profesori ai şcoalelor noastre secundare.

Joi va avea loc a treia serată cu acelaşi program însă în limba germană, exprimându-se din partea concetăţenilor noştri saşi dorinţa s'o vadă pe celebra noastră artistă debutând şi în limba germană.

Pentru turneul, pe care-l va întreprinde d-na Bârsescu prin Ardeal şi Ungaria cu acelaş program în limba românească ca şi în Braşov s'au fixat următoarele zile:

29 Nov. n *Duminecă*: *Blaj*; 1 Dec n. *Marţi*: *Făgăraş*; 3 Dec. n. *Joi*: *Orăştie*; 5 Dec. n. *Sâmbătă*: *Haţeg*; 7 Dec. n. *Luni*: *Lipova*; 9 Dec. n. *Mercuri*: *Arad*; 12 Dec. n. *Sâmbătă*: *Caransebeş*; 13 Dec. n. *Duminecă*: *Lugoj*; 15 Dec. n. *Marţi*: *Oraviţa*; şi 19 Dec. n. *Sâmbătă*: *Abrud.*

Alegeri pentru congres. In diecesa Aradului au fost aleşi deputaţi la congresul naţional bisericesc următorii domni din cler: Cercul Iosăşel: Cornel Lazar, Lipova-Vinga: Augustin Hamsea, Pâncota: Ioan Georgea, Birchiş-Chisetău: Gherasim Sârb, Arad: Roman R. Ciorogariu, Timişoara-B. Comloş: Dr. Traian Putici, Giula-Chisineu: Dr. Ioan Trailescu. Deputaţi mireni: Şiria: I. Rusu Şirianu, Giula: Nicolae Oncu, Boroşineu: George Feier, Timişoara Pavel Rotariu, Chişineu: Mihaiu Veliciu, Vinga: Em. Ungurean, Arad: Aurel Petrovici, Chisetău: Dr. Iosif Gall, Buteni: Vasile Goldiş, Hălmagiu: Petru Truţa, B-Comloş: Dr. Nestor Oprean, Lipova: Antoniu Mocsonyi. Radna: Dr. Ioan Suciu, Birchiş: Petru Ionaş.

In cercul Zarand, în archidiecesă, a fost ales deputat mirean d-l Dr. P. Oprişa directorul gimn. din Brad.

Jubileul Maj. Sale. Din Bucureşti se scrie: Cu ocazia jubileului împăratului Francisc Iosif, s'a format în Bucureşti un comitet, care după dorinţa împăratului şi-a luat asupră-şi formarea unei societăţi pentru creşterea copiilor orfani. Număroase liste de subscripţie au fost împărţite printre membrii coloniei austro-ungare din ţară si până astăzi s'au putut realiza o sumă de 30.000 lei. Prinţul de Schönburg, ministrul plenipotenţiar al Austro-Ungariei la Bucureşti a fost numit protectorul nouei societăţi, ca president a fost numit d. Edmond cavaler de Hertz, iar ca secretar părintele Auner, confesorul comunităţei austro-ungare. Curatoriul acestei societăţi se va alege înainte de 2 Decemvrie, data jubileului, cu care ocaziune chiar în sara zilei societatea »Landsmanschaft« va organiza un frumos festival in sala Liedertafel cu tablouri vivante representând diferite naţiuni supuse monarchiei Habsburgice.

Alegerea de protopop gr. or. al tractului Bistriţa a fost fixată pe ziua de Vineri în 28 Nov. (11 Dec.) Sinodul protopopesc electoral va fi presidat de d-l Dr. E. Miron *Cristea* în calitate de comisar consistorial.

Sfinţire de episcop în Viena. »Tel. Rom.« i-se scrie din Viena: Sâmbătă în ziua Sf. archangeli a fost hirotonit întru episcop nou alesul episcop din Cattaro *Jovici.* Actul hirotenirei s'a săvârşit în bis. grecească I. Fleischmark, 18, de către I. P. S. Sa archiepiscopul şi metropolitul Dr. Vladimir dr Repta, cu P. S Sa episc. din Zarra Dr. Nicodim Milaş. Ca preoţi au funcţionat consilierul Dionisie Bejan din Cernăuţi, profesorul universitar la facultatea teologică din Cernăuţi Constantin Popovici, preotul grecesc de aici Dr. Melotios Apostolopulos, protopresbiterul sârbesc de aici Misici. preotul Dr. Virgil Cioban şi doi diaconi.

Din Cluj ni-se comunică că Sâmbătă 21 l. c. a depus cu succes bun al doilea riguros în drepturi, d-l Costache *Moldovanu*, candidat de adv. în Şercaia, fiul bravului plugar Vasile Moldovanu din Ohaba.

Cununie. D-l Gustav *Stefani*, major-aud. i. p. ne anunţă cununia sa religioasă cu d-na Marie *Kraus*, care va avea loc Mercuri în 25 l. c. n. în biserica neagră din Braşov.

Rezistenţă pasivă pe căile ferate ungare. Ziarele maghiare înregistrează ştirea că din diferite părţi ale ţării sosesc plângeri despre întârzieri de trenuri. Se presupune, că aceste întârzieri prevestesc isbucnirea unei rezistenţe pasive a impiegaţilor căilor ferate ungare, cari sunt foarte amărâţi din cauza disolvărei recente a reuniunilor lor de ajutorare.

O femee conducătoare de matricule. Ministrul Andrassy a răspuns zilele acestea la o întrebare a fişpanului comitatului Cluj, că n'are nimic în contra numirei soţiei unui notar comunal de conducătoare de matricule.

Bioscopul Apolo continuă să atragă prin minunate şi foarte clare tablouri publicul din Braşov. Din programul de eri seară relevăm în deosebi corteginl festiv jubilar din 12 Iulie.

Alegerile pentru parlamentul Turciei.

Ştim că din recenta campanie electorală din Turcia a reuşit după o luptă grea, numai un singur Român macedonean învingător în persoana inimosului medic Dr. Filip *Mişea.*

Apreciând rezultatul acesta nefavorabil »Românul dela Piod« ajunge la următoarele concluziuni:

Românii au intrat în campania electorală cu totul *slăbiţi.* Cei patru ani de măceluri, de teroare, cari au trecut peste ei, au avut ca urmare desorganizarea, lor desăvârşită. Intervalul de două luni de zile dela proclamarea Constituţiei până la alegeri, nu era suficient pentru a se desăvârşi opera de reorganizare mai ales că ea a fost condusă prea slab. Cea mai de căpetenie împrejurare, care a determinat înfrângerea Aromânilor a foşt însă schimbarea neaşteptată a atitudinei junilor Turci faţă de Aromâni, schimbarea pricinuită de evenimentele din Balcani, care ia mânat pe tinerii Turci în braţele Grecilor. O ultimă împrejurare, care a atribuit la înfrângerea Românilor au fost certele regretabile izbucnite în pătura cultă aromână din Bitolia, tocmai în toiul alegerilor parlamentare.

Pe lângă aceste constatări »Românul dela Pind« ajunge la următoarea concluziune:

»Alegeriie ne-au dovedit că toată energia, tot timpul cheltuit pentru a înjgheba prietinii cu străinii în scop de a obţinea cu ajutorul lor ceeace se aşteaptă în primul rând dela puterea noastră proprie, este o perdere de cele mai multe ori zadarnică şi nu rare ori păgubitoare. Al doilea învăţământ este că trebue să se introducă cu orice preţ concordia în corpul nostru intelectual şi didactic. Dacă actualii conducători nu sunt în stare să facă aceasta, fie că le plac lor înşile intrigile, fie că nu au formalitatea de caracter cerută pentru aceasta, şi ei trebue să se retragă făcând loc altora.

Induraţi-Vă spre săracii noştri.

»Mila dată săracilor, te curăţă de păcate, îţi câştigă îndurare şi viaţă vecinică".*)

Mulţumirea sufletească a dăruitorilor şi împărţitorilor darurilor şi lacrămile săracilor miluiţi anii trecuţi, ne îndeamnă să apelăm şi de data aceasta la inimile generoase, să binevoiască a dărui bani, vestminte şi alimente, ce să se împartă în ajunul Naşterei Domnului între săracii noştri (învăţăcei, şcolari, bărbaţi şi femei, scăpătaţi.)

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca şi bogatul, caută să-şi încălzească sufletul şi corpul.

Cei pe cari Dumnezeu povăţuitorul a toate, v'a binecuvântat din belşugul său, daţi putinţă şi celor lipsiţi, ce cel puţin în zilele de bucurie ale naşterei Mântuitorului nostru să preamărească pe Creatorul şi făptuirile sale. Impărţirea darurilor se va face cu cuvenită solemnitate sub binevoitorul protectorat al stimabilelor doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga şi Elisaveta Bugarsky. Darurile benevole să se trimită la adresa »Reuniunei sodalilor români din Sibiiu«.

Lacrimile vărsate de săracii noştri servească drept cea mai înaltă răsplată pentru toţi aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorinţe bine plăcute şi lui Dumnezeu.

Sibiiu, 17 Noemvrie n. 1908.

Comitetul »Reuniunei sodalilor români din Sibiiu«.

Vic. Tordăşanu, prez. — *Stefan Duca*, notar.

*) Inscripţia icoanei Maicii Domnului. ce atârnă deasupra lădiţii cu crucerii săracilor din localul Reuniunei sodalilor.

Bibliografie.

In atenţiunea d-lor preoţi!

A apărut:

»Parenez e«

Cuvântări ocazionale şi funebrale

pentru toate ocaziunile ce obvin în oficiul pastoral al preotului

de *Pr. D. Voniga.*

Lucrare aprobată şi unică în literatura noastră pastorală!

Publicată cu binecuvântare archierească.

Volumul I. Ediţia II-a

cuprinde o mulţime de cuvântări *potrivite tuturor împrejurărilor, ocaziunilor şi evenimentelor extraordinare ce obvin în vieaţa creştinului şi în oficiul pastoral al preotului.*

Opul se poate procura cu preţ de 4 cor. 20 fil. la autor în *Gyirok* (Temes) şi a toate librăriile româneşti.

— »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce.* Broşură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Preţul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 24 Noemvrie. După ştiri demne de crezământ au primit ordin de a sta gata pentru plecare în Bosnia câte un batalion a regimentelor de infanterie 69 şi 37.

Budapesta. 24 Noemvrie. — La curtea cu juraţi de aici şi-a scuzat juratul Richard Stein absenţa pe motiv, că în calitate de director al fabricei de patroane e atât de mult ocupat cu comande militare, încât îi e peste putinţă a se presenta la curtea cu juraţi. Ştirea aceasta, comunicată de preşedintele tribunalului, a produs în sala de pertractare o mare consternare.

Cetinje, 24 Nov. In oraş e de câteva zile o mişcare neobicinuită. Străzile sunt pline de oameni armaţi şi echipaţi pentru războiu, cari au venit în ultimele zile din munţi

Toţi aceştia nu vorbesc decât de iminenta isbucnire a războiului cu Austria. Părerea că războiul va izbucni de abia la primăvară, nu găseşte nici un crezământ, de oarece muntenegrienii, fiind deprinşi cu intemperiile nu vor pregeta să pornească războiul acum în pragul ernei. Prinţul Nicolae, a cărui popularitate scăzuse mult în ultimii ani, şi-a recăpătat întreaga dragoste a poporului prin atitudinea războinică pe care a adoptat-o dela izbucnirea conflictului. Eri şi alaltăeri au avut loc mari manifestaţiuni de simpatie în faţa conacului princiar.

Constantinopol, 24 Noemvrie. Din cauza şicanelor făcute Grecilor cu ocaziunea alegerilor parlamentare în Pera în ultimele zile au avut loc demonstraţiuni din partea Grecilor. Duminecă a avut loc un mare meeting în faţa principalei biserici greceşti din Pera. Către amiazi mai multe mii de Greci au trecut spre Stambul şi au manifestat în faţa Porţii, în timp ce se ţinea consiliul de miniştri. Consiliul a delegat atunci pe ministrul de agricultură Mavrocordato, care este grec, ca să linişteascǎ pe manifestanţi. Marele vizir a declarat unei deputaţiuni, că se va putea cere parlamentului invalidarea alegerilor. Un individ a spart ferestrele trăsurii ministrului Mavrocordato. Episcopul grec, care se afla în aceiaşi trăsură, a fost maltratat. In cele din urmă manifestanţii au plecat şi mai îndârjiţi, însă au fost împrăştiaţi de trupe.

Cărţi noi

Din »*Biblioteca românească enciclopedică Socec*« a apărut:

No. 1. Em. Gârleanu 1877 Schiţe din războiu 30 bani.

No. 2. Al. Odobescu »Poeziile Văcăreştilor" 30 bani.

No. 3. Alarcon »Morăriţa" trad. de N. Basilescu 30 bani.

No. 4. Ion Dragoslav „Facerea Lumii" 30 bani.

No. 5. Corneliu Moldovan »Poezii« 30 bani.

No. 6. »Antigona lui S focle« trad. de Mihail Dragomirescu 30 bani.

No. 7. Halima „O mie şi una de nopţi" 30 bani.

No. 8. Cehov »Nuvele alese« trad. din ruseşte de Dunăreanu, 30 bani.

No. 9—10. »Povestirile lui Mihail Eminescu cu studii literare de M. Dragomirescu 55 bani.

No. 11—12. Alphonse Daudet »Nevestele artiştilor« trad. de Em. Gârleanu 55 bani.

No. 13 François Copée „Pentru Sceptru" tradusă de D. Nanu şi G. Orleanu 30 bani.

No. 14. „Teatru şcolar pentru băeţi" local din fran. de D-na Eufrosina I. Adam 30 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 11953—1908.

Publicație de licitație oficioasă.

În scop de a se încassa contribuțiile neplătite la vreme restanțele de dare, și aruncuri, conform dispozițiilor §§-lor 67—74. din Art. de Lege XLIV. din 1993 am ordonat a se ținea licitațiune publică pentru vânzarea obiectelor zălogite.

Locul ținerii licitațiunei:

In I-a zi de licitație:	Ziua și oara:	In II-a zi de licitație:	Ziua și oara:
In Brassó, Piața Francisc-Iosif (înaintea depotului de pompieri).	La 2 Dec. 1908, dela 9 care a. m. până la 6 oare p. m	In Brassó, Piața Francisc-Iosif (înaintea depositului de pompieri),	La 3 Dec. 1908. dela 9 oare a. m- până la 6 oare p. m.

Descrierea obiectelor zălogite:

1. Mobile de casă . . în valoare de Cor. 1322·— fil.
2. Ciasuri . . . . . „ „ „ „ 264·— „
3. Animale de casă (cai, vaci, porci) „ „ 330·— „
4. Care . . . . . . în valoare de „ 70·— „
5. Pian . . . . . . „ „ „ „ 100·— „
6. Pres de copiat . . „ „ „ „ 10·— „
7. Cassă de registrare . „ „ „ „ 100·— „
8. Cassă de bani (Wertheim) „ „ „ 40·— „

Condițiile de licitație:

1. In ziua I-mă de licitație se vor pune în vânzare toate obiectele zălogite, al căror preț nu trec peste 100 cor. vânzându-se în orice caz și sub prețul de estimare, dacă se vor oferi pe ele cel puțin în $^3/_4$ din prețul de estimare.

2. La a II-a zi de licitație se vor vinde toate obiectele zălogite fără considerare, dacă se ofere pe ele chiar mai puțin ca $^3/_4$ parte din prețul de estimare, putând a le cumpăra acela, care a oferit mai mult.

3. Prețul de cumpărare are a se depune imediat în bani gata.

Brașov, în 23 Novembre 1908.

Oficiul de dare orășănesc.

Licitațiune publică.

Biserica rom. gr.-or. Sfântul Nicolae din Rêșnov, comit. Brașovului, **vinde** cu licitațiune publică din mână liberă, pădurea de fag aflătoare pe muntele „Dihamu“, proprietatea ei aflătoare pe teritorul României, județul Prahova, comuna Azuga-Bușteni. Licitațiunea se va ținea **în 23 Novembre st. v. a. c** la 10 oare a. m. în Rêșnov, în casa bisericii. Condițiunile se pot vedea la oficiul parohial în fiecare zi la oarele obicinuite.

Rêșnov, în 8 Nov. v. 1908.

G. PROCA.
(1—3) presed. comit. parohial.

Nr. 17605/908.

Publicațiune.

Pe baza recercării on. tribunal regesc din loc se aduce la cunoștința publică ca on. acela în privința comasării locurilor din „Poiana“ — aflătoare pe hotarul comunei Brassó — a emis următoarea resoluțiune:

Sz 8962—908.

Végzés.

A brassó kir törvényszék Brassó város részleges tagosítási ügyében az előmunkálatok megkezdese tárgyában az 1908 évi szeptember hó 26-ik napján felvett — 8962 - 1908 polg szám alatt levő — jegyzőkönyv alapján az érdekelt birtokosok és az általuk az 1908 évi szeptember hó 26-ik napján tartott targyaláson föld mérővé közös egyetértéssel megválasztott Schmidt György földmérő, brassói lakos mint vallalkozó között Brassóban a fennebb irt napon meg kötött szerződést az 500—908 I M szám alatt kiadott utasitás 63 § a értelmeben — azzal a hozzá dással hogy a tagosítás a brassói kir. törvényszéknek 1907 évi december hó 31 en 10348—1907 polg. szám alatt kelt és a marosvásárhelyi kir. itélőtábla által 1908 évi április hó 15 ikén 894—908 polg. szám alatt hozott itélettel helybenhagyott itéletevel lett jogerősen elrendelve — ezennel jóváhagyja.

Egyidejüleg a kir. törvényszék a Brassóban 1908 évi szeptember hó 26-ik napján megtartott tárgyaláson az eljáró biró által az érdekelt telek meghalgatásával készitett — 8962—908 polg. szám alatt levő — költségelőirányzatot is 22365 korona 49 fillér, azaz: huszonkétezerháromszázhatvanöt korona 49 fillér végösszeggel a fennebb hivatkozott utasitás 68 és 153 §-ai értelmében jóváhagya — azzal a kijelentéssel,

hogy az ekként előirányzott költségek behajtása az 1908 évi julius hó 1-ső napjától számitandó 8 (nyolc) év alatt lesz eszközlendő

A fennebb emlitett földmérői szerződés és a költségelőirányzat a jelen végzés jogerőre jutása után fognak jóváhagyási záradékkal elláttatni.

A kir. törvényszék a fennebb hivatkozott jegyzőkönyvnek azt a részét, mely szerint a 800—1908 I. M. szám alatt kiadott rendelet 21 §-ában jelzett azon bizottság tagjaival, mely az e részben fennálló szabályok értelmében a városi közegeket a birtokrendezési költség járulékok körüli teendőkben ellenőrzi.

Az érdekelt birtokosok által Belindescu István brassói (Podul cretului 7 sz) és Lupán András gör kel. egyházgondnok brassoi (Alsó-Kákova 4 sz.) lakosok lettek meg választva, — továbbá azt a részét, melyszerint az 500—908 I. M. szám alatt kiadott utasitás 66 §-a értelmében a fennebb jelzett bizottság elnökéül az eljáró biró által Schiel Gusztáv ev. lut. lelkész brassói lakos lett kinevezve, — tudomásul veszi.

Erről a kir törvényszék az összes érdekelteket értesiti

Brassó, 1908 évi október hó 12-én.

A kir. törvényszék üléséből:

Wittich s. k. elnök. Dr. Péter Endre s. k jegyző.

Brassó, în 7 Noemvrie 1908

(409.2—3.) *Magistratul orășănesc*

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Noemvrie n. 1908

Renta ung. de aur 4%.	109 75
Renta de corône ung. 4%	91 3
Impr. căi. fer. ung. în aur 3 %	81 55
Impr. căil. fer. ung în argint 4%	91 75
Bonuri rurale croate-slavone	93 50
Impr. ung. cu premii	182 25

Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.75
Renta de hârtie austr. $4^2/_{10}$	95 10
Renta de argint austr. $4^2/_{10}$	95 10
Renta de aur austr. 4%	114 90
Renta de corône austr. 4%	95 15
Bonuri rurale ungare $3^1/_2$%	85.—
Losuri din 1860	153.—
Acții de-ale Băncei ung de credit	725 50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	624 75
Acții de-ale Băncei austro-ung.	1775.—
Napoleondori.	19.13
Mărci imperiale germane	117 05
London vista	239 50
Paris vista.	$95.42^1/_2$
Note italiene.	95 20

Cursul pieței Brașov

Din 25 Noemvrie n. 1908.

		Cump.		Vând.
Bancnote rom.	Cump.	18.68	Vênd.	18 80
Argint român	„	18 60	„	18.70
Lire turcesci	„	21.40	„	21.70
Scris. fonc. Albina 5%	„	100.—	„	101.—
Ruble Rusesci	„	$25^1/_2$	„	2.53
Napoleondori.	„	19.04	„	19.12
Galbeni	„	11.20	„	11.40
Mărci germane	„	117.20	„	117.30

Hala e încălzită.

Bioscopul APOLO din Budapesta

Strada Vămei.

Luni în 23 și Marți în 24 Novembre.

Programa:

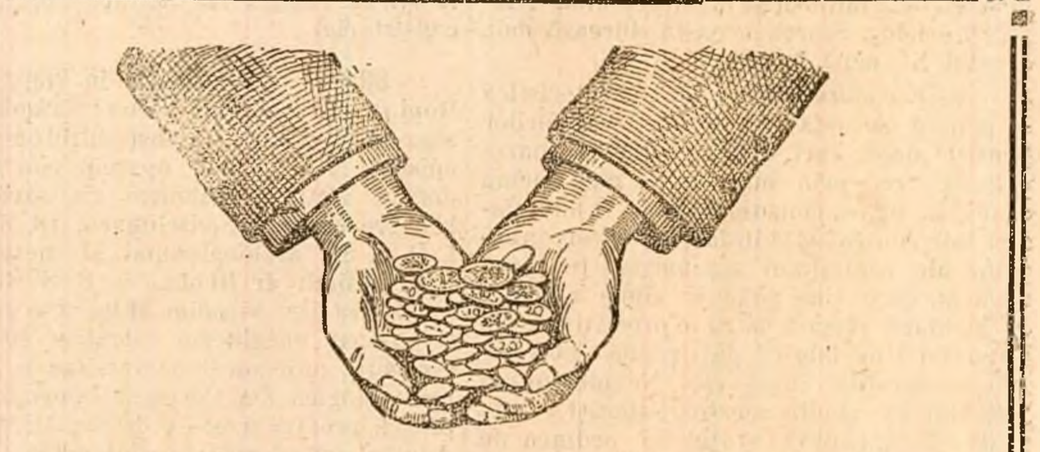
1. Modelu bine plătit, (tablou humoristic). 2. Datorințele adevăratului cavaler. 3. Un Eremit sicilian. 4. Jocul de cărți întrerupt, (tablou humoristic) 5. Fiul D-lui consilier petrece. 6. Talismanul lui Pierotte. 7. Matroșul și câinele lui. 8. Piatra de hotar, (dramă). 9. Cine mănâncă bine nu digerează. 10. Cortegiul festiv de Jubileu împărătesc, în 12 Iulie 1908. Numai astăzi și mâne de vêzut.

Tot a doua-zi program nou.

PREȚUL LOCURILOR: Loje (4 persoane) cor. 4.—; Un loc în loje cor. 1.—; Locul I. 80 fil.; Locul II 60 fil.; Locul III 20 fil.; Copii sub 10 ani și soldații plătesc pe locul I și II prețul de jumătate.

Representațiile în zile de lucru dela 6—$7^1/_2$ oare și dela 8—$9^1/_2$ oare.
Dumineca și sarbătoarea dela 3—$4^1/_2$ oare; $4^1/_2$—6 oare; 6—$7^1/_2$, $7^1/_2$—$9^1/_2$ oare.
Bilete se pot lua înainte toată ziua dela D-l I. VICTOR trafică, Strada Vamii 30.
Cerând sprijinul Onor. public semnez cu toată stima

(7—20) **Direcțiunea.**



Fie-care posesor a unei

Trăsuri-motor a lui PUCH!

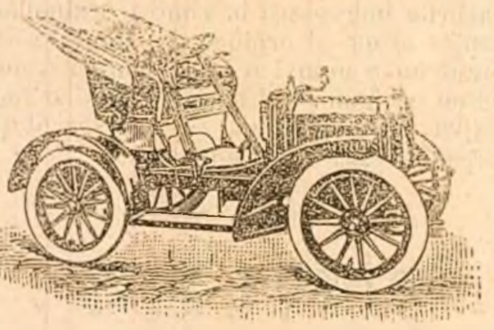
economisește mulți bani și mai mult năcaz.

Bicicle motor:

Siguranță mare:
HP. (35 Kg.) $2^1/_2$, $2^3/_4$, $3^1/_2$, 4, 5 & 6 HP.

Automobile:

construcție simplă. Executare solidă:
$^8/_9$, $^9/_{10}$, $^{14}/_{16}$, $^{20}/_{25}$ HP.



Benzin. Uleiu. Părți constitutive
Pneumatice.
Reparaturi de automobile.

Reprezentant: MICHAEL MOOSER, Brașov, Strada Porții 39.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colonă în 5 figuri. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“,) de *Tunarul din Dumbrău. Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei colecție note (musica „Romanei“ cu esplicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fileri es vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

ANUNCIURI

(inserțiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrisei administrațiuni. In casul publicări unui anunciu mai mult se odată se face scădêmênt care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“